Oulun kansainvälinen lasten- ja nuortenelokuvien festivaali
Oppimateriaali elokuvaan

KUN ME TYTÖT KASVAMME

Elokuvaa suositellaan yli 10-vuotiaille.

Oppimateriaalin on laatinut Sini Sahlgren.

Vastauksia voi pohtia ja tehtäviä toteuttaa joko itsenäisesti, pienryhmissä tai luokan kesken.

Opettajalle:
Murrosikä alkaa tyttötyypillisissä kehoissa yleensä noin 8–13-vuotiaana. Alkavan murrosiän merkkejä tyttötyypillisissä kehoissa ovat rintojen aristaminen ja kasvu, häpykarvoitus, kasvupyrähdys, kehon muotojen muuttuminen ja kuukautisten alkaminen. Kuukautiset ilmaantuvat yleensä kasvupyrähdyksen jälkeen. Kuukautisten alkamisajankohta ja rintojen kasvuvauhti vaihtelevat yksilöllisesti. Usein tyttötyypillisen kehon ensimmäiset kuukautiset tulevat melko samanikäisenä kuin äidillä tai isosiskoilla.

Lisätietoa: Tyttötyypillinen keho - Nuorten Oulu

Kysymyksiä:

1. Minkä nimisiä dokumentin tytöt ovat (6kpl) ja millaisia muutoksia he ovat huomanneet itsessään?
   - Emilly, Thaila, Alana, Ana Julia, Isadora ja Taiane.
   - Thaila kertoo, että lapset tykkäävät riehua, mutta hän ei enää pidä siitä. Lisäksi hänen mielenkiinnonkohteensa ovat muuttuneet ja ystäväpiiri laajentunut.
   - Emillyn mielestä lapsuuteen kuuluvat leikkiminen ja juokseminen, kun taas varttuneemmilla on paljon vastuuta ja velvollisuuksia. Dokumentin loppupuolella hänellä on kipuja, mikä ennakoi ensimmäisten kuukautisten alkamista.
   - Alana ja Ana Julia kokevat olevansa vielä lapsia. Dokumentissa nähdään Ana Julian meikkaavan, mikä voidaan tulkita eräänlaiseksi varttumisen merkiksi.
   - Isadora ja Taiane kokevat olevansa esiteinejä. He eivät enää tykkää leikkiä nukeilla, mutta tykkäävät vielä leikkiä, kuten pelata jalkapalloa. Myös muiden tyttöjen leikit näyttävät vaihtuneen jalkapalloon.

2. Mitä tarkoittavat a) esiteini, b) puberteetti, c) menstruaatio ja d) menarke?
   a) Esimurrosikäinen, noin 9–12-vuotiaat
   b) Murrosikä
   c) Kuukautiset tai kuukautisvuoto
   d) Ensimmäiset kuukautiset

3. Millaisia kehollisia muutoksia a) tytöt sekä b) pojat kokevat murrosiässä?
   a) Rinnat kasvavat, lantio levenee ja kuukautiset alkavat.

b) Penis kasvaa ja parran kasvu alkaa.

   Molemmilla: pituuskasvu, karvoitus lisääntyy ja keho alkaa tuottamaan paljon hormoneja.

4. Mitä tytöt tarkoittavat naiseksi tulemisella?
   - kuukautisten alkamista.

5. Minkä ikäisenä kuukautiset voivat dokumentin mukaan alkaa?
   - 8–14-vuoden iässä, mutta kuukautisten alkaminen on yksilöllistä.

6. Milloin tytöt uskovat ensimmäisten kuukautistensa alkavan?
   - Saman ikäisenä, kun heidän äitinsä tai sisaruksensa ovat saaneet ensimmäiset kuukautisensa. He ovat olleet tuolloin 12–14-vuotiaita.

7. Miksi Thailan veljellä, Levillä on ollut kuukautiset?
   - Isoveli on transsukupuolinen eli hän on syntynyt tyttönä ja korjannut myöhemmin sukupuolensa mieheksi.

8. Millaisia kokemuksia tyttöjen äideillä on heidän ensimmäisistä kuukautisistaan?
   - Thailan äitiä oli käsketty vain menemään suihkuun ja laittamaan terveysside.
   - Taianen äiti oli kauhuissaan, koska hän ei tiennyt mitä kuukautiset ovat. Vasta jälkeen päin hänen oma äitinsä selitti, mitä ne ovat.
   - Emillyn äidille ei opetettu mitään kuukautisista, ehkäisystä tai lasten saamisesta, minkä vuoksi hän sai Emillyn nuorena.

9. Mitä tytöt ajattelevat teiniraskaudesta?
   - Emilly toteaa, että se on normaalia, jos haluaa lapsen. Jos raskaus on vahinko, niin tilanne on vaikeampi.
   - Tyttöjen mielestä teinit eivät ole tarpeeksi aikuisia (tai vastuullisia) huolehtimaan omasta lapsesta.

10. Mitä tytöt pelkäävät kuukautisissa?
    - Kipua (esim. kramppeja) sekä mielialanmuutoksia. Heidän käsityksensä mukaan tytöistä tulee kuukautistensa aikaan vihaisia tai surullisia, ja he eristäytyvät omiin huoneisiinsa ja syövät herkkuja.
    - Myös haiseva veri ja vaippamaiset terveyssiteet kuulostavat heistä epämukavilta.
    - Tytöt pelkäävät, että kuukautiset alkaisivat koulussa sekä, että kuukautiskivut estäisivät heitä harrastamasta liikuntaa (juokseminen, puissa kiipeily ym.)
    - Lisäksi kuukautiset merkitsevät aikuiseksi varttumista, mikä jännittää tyttöjä.

11. Dokumentissa tytöt jakavat odotuksiaan ja pelkojaan murrosiästä. Vastaavatko tai eroavatko ne omista odotuksistasi tai kokemuksistasi?